

Kjære leser!

Den siste tidens kulturkjerringdebatt viser med all tydelighet at kjønn er en viktig faktor når kunstnerisk verdi bedømmes. Slik viser debatten også at forskningsprosjektet «Forhandlinger og strid» (Forskningsrådets KULVER-pulje), som danner utgangspunktet for dette temanummeret om estetikk, er høyaktuelt. Prosjektet undersøker hvordan verdisetning i billedkunst, litteratur og film, så vel som den kulturelle offentligheten forøvrig, har en kjønnets slagside, både i samtiden og i historisk perspektiv. Kunstmuseenes innkjøpspraksis er et annet eksempel på denne slagsiden: De kjøper stadig vekk inn mest av mannlige kunstnere, selv om kvinnene har vært sterke aktører i kunstfeltet helt siden 1970-tallet, og halvparten av de kunstutdannede er kvinner.

Dette estetikknummeret av *Tidsskrift for kjønnsforskning* bringer bidrag fra fire av deltagerne i prosjektet «Forhandlinger og strid». Ulla Angkjær Jørgensen bidrar som medredaktør. Anne Birgitte Rønning, som er prosjektets leder, gjør i en oversiktsartikkel rede for hvordan den moderne filosofiske estetikken, fra Baumgarten, Kant og framover, har brukt kjønn som forskjellsmarkør, blant annet ved å knytte kunst til et maskulint heroisk prosjekt. I den grad lignende sammenhenger er virksomme i dag, skriver Rønning, «er det kanskje ikke til å undres over at en forfatter som Tomas Espedal frykter trivialisering [når] lesergruppen hans bare identifiseres med kvinner». Geir

Uvsløkk diskuterer i sin artikkel Baudelairens behandling av lesbisk kjærlighet i diktet *Femmes damnées*, med utgangspunkt i rettsaken mot dikteren, der blant annet dette diktet ble forbudt. Hos Baudelaire blir den lesbiske kjærligheten et bilde på kunstens evige, sterile skjønnhet, og diktet danner slik utgangspunkt for en forhandling om estetisk og moralsk verdi. Christine Hamm tar oss i sin artikkel fram til vår egen samtidslitteratur og undersøker hvordan alenemødres seksualitet framstilles i et knippe kvinnelige romaner fra rundt år 2000. Hun beskriver hvordan moderskapet og seksualiteten blir tilkoblet og frakoblet på ulike måter.

I tillegg bringer vi Wencke Mühleisens refleksjoner over sin egen virksomhet som performancekunstner på 1970- og 1980-tallet. Artikkelen gir et unikt innblikk i hvordan ulike alternativbevegelser på 1970-tallet munnet ut i kunstneriske aksjoner, og er et viktig kunsthistorisk dokument. Ikke minst viser artikkelen hvilken rolle kunstnerkollektivene spilte. Mühleisen bodde selv i det kontroversielle østerrikske kunstnerkollektivet AAO (Aktionsanalytische Organisation bewußter Lebenspraxis) i 10 år, og gir oss historien om egne performances fra innsiden.

God lesning!

Hilde Danielsen, Kari Jegerstedt og
Ulla Angkjær Jørgensen